

UZASADNIENIE

Formularz UK 2

Sygnatura akt

II AKa 31/24

Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:

1

ICZEŚĆ WSTĘPNA

0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z 5 grudnia 2023 roku w sprawie IV Ko 897/23.

0.11.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

0.11.3. Granice zaskarżenia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

co do winy

		☐	co do kary
		☐	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

☐	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu
☐	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu
☒	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia
☐	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia
☐	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka
☐	art. 439 k.p.k.
☐	brak zarzutów

0.11.4. Wnioski

☒	uchylenie	☒	zmiana
-------------------------------------	-----------	-------------------------------------	--------

1Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

0.12.1. Ustalenie faktów

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione

Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty

0.12.2. Ocena dowodów**0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów**

Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów

(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)

Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

ISTANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków

Lp.	Zarzut
	<p>Pełnomocnik wnioskodawcy w wyroku zarzucił rażące naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść orzeczenia, tj.:</p> <p>a) art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez sąd meriti dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie</p> <p>☒ zasadny ☐ częściowo zasadny ☐ niezasadny</p>

materiału dowodowego prowadzącej do przyjęcia, że umieszczenie wnioskodawczynie w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, a następie przedłużanie jej pobytu w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców było słuszne, podczas gdy prawidłowa ocena postanowień sądów orzekających w kwestii zastosowania i przedłużania pobytu wnioskodawczynie w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców, a także akt sprawy o udzielenie jej ochrony międzynarodowej, wskazuje że w przedmiotowej sprawie zachodziły ustawowe przesłanki wskazujące na brak możliwości umieszczenia i przedłużania pobytu wnioskodawczynie w strzeżonym ośrodku wynikające z art. 89 ust. 4a Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (przedłużenie pobytu pomimo braku przyczyn po stronie wnioskodawczynie prowadzących do przedłużenia postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej), a także art. 398 ust. 2 Ustawy o cudzoziemcach oraz art. 398a pkt 4 lit. a Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (możliwość zastosowania środków wolnościowych wyłączająca możliwość stosowania środków izolacyjnych),

b) art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez sąd meriti dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzącej do pominięcia okoliczności wynikającej z akt sprawy o udzielenie wnioskodawczynie ochrony międzynarodowej, z których wynika brak istnienia przyczyn po stronie wnioskodawczynie prowadzących do przedłużenia postępowania o udzielenie ochrony międzynarodowej, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu, że pobyt wnioskodawczynie został przedłużony zgodnie z prawem,

c) art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie przez sąd meriti dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzącej do pominięcia okoliczności wynikającej z postanowienia Sądu Rejonowego w B.

Wydział Karny w H. w sprawie o sygn.. akt a polegającej na sprzeczności w treści tego orzeczenia, która uniemożliwiła jego wykonanie, co w konsekwencji doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na uznaniu , że pobyt wnioskodawczynie został ustalony i przedłużony słusznie oraz zgodnie z prawem,

e) art. 424 k.pk. poprzez nie odniesienie przez sąd meriti do okoliczności wskazanych przez wnioskodawczynię we wniosku inicjującym postępowanie o zadośćuczynienie, a tym samym ograniczenie możliwości kontroli instancyjnej orzeczenia.

Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

W sprawie niniejszej przed rozpoczęciem merytorycznych rozważań odnośnie zapadłego orzeczenia i wywiedzonego środka odwoławczego należy odnieść się teoretycznie do obowiązujących przepisów prawnych, gdyż dopiero ich właściwa interpretacja pozwoli na oceni prawidłowości zapadłego w tej sprawie orzeczenia.

I tak art. 407 ust. 1 ustawy z 12 grudnia 2013 roku O cudzoziemcach tworzy ogólną podstawę do ubiegania się o zadośćuczynienie za każde niesłuszne pozbawienie wolności, także to, polegające na umieszczeniu cudzoziemca w strzeżonym ośrodku w trybie ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP. Zgodnie z jego treścią, umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku na podstawie tego przepisu w związku z ubieganiem się przez niego o ochronę międzynarodową, jest środkiem ostatecznym i wymagającym szczegółowego uzasadnienia. Jest ono funkcjonalnie powiązane z toczącym się w tym przedmiocie postępowaniem z udziałem tegoż cudzoziemca, nie ma natomiast w żadnym przypadku charakteru sankcji czy też środka zabezpieczającego, a przestanką jego stosowania nie jest popełnienie przez niego czynu bezprawnego, zaś sam pobyt cudzoziemca na terytorium Polski ubiegającego się o ochronę międzynarodową w naszym kraju nie ma charakteru pobytu nielegalnego. Brak jest więc jakichkolwiek powodów by niesłuszne pozbawienie wolności cudzoziemca przez umieszczenie go w strzeżonym ośrodku na podstawie art. 87 ust 1 ustawy o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP miałyby zostać wyłączone spod reżimu odpowiedzialności odszkodowawczej określonej w art. 407 ustawy o cudzoziemcach – co do zachodzi

jednolitość poglądów zarówno w orzecznictwie jak i doktrynie. Powszechnie przyjęty jest pogląd, iż odpowiedzialność władz publicznych za stosowanie środka w postaci umieszczenia cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, oparta jest na zasadzie ryzyka, co w przypadku jego niesłusznego orzeczenia i wykonania prowadzi do obowiązku wynagrodzenia szkody majątkowej jak i krzywdy powstałych w związku z jego wykonaniem.

W tym miejscu podkreślić należy, iż Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej gwarantuje każdej osobie, a więc i cudzoziemcowi nietykalność osobistą i wolność, zapewnia także swobodę poruszania się po terytorium RP oraz wybór miejsca pobytu i zamieszkania oraz prawo do swobodnego opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 52 Konstytucji) zaś ograniczenie tych praw i wolności jest możliwe ale tylko wówczas, gdy jest to konieczne dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego, bądź ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej albo wolności i praw innych osób (art. 31 ust. 3 Konstytucji). Dotyczy to także możliwości ustanowienia w ustawie wyjątków od zasady korzystania przez cudzoziemców z praw i wolności zapewnionych w Konstytucji RP każdemu, kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej (art. 37 ust. 2 Konstytucji).

Oczywistym jest, iż osadzenie cudzoziemca ubiegającego się o ochronę międzynarodową w strzeżonym ośrodku musi spełniać wymogi Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej a więc rozumując a contrario jeśli nie spełnia tych warunków jest niesłusznym pozbawieniem wolności.

Idąc dalej tym tokiem rozumowania wskazać należy, iż art. 87 ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wskazuje, że konieczność zastosowania najbardziej radykalnego środka, jakim jest osadzenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku, zachodzi wtedy, gdy bez udziału tegoż cudzoziemca nie ma możliwości przeprowadzenia czynności koniecznych do podjęcia decyzji w przedmiocie udzielenia mu ochrony międzynarodowej, nadto istnieje uzasadnione przekonanie, że cudzoziemiec ten nie będzie w sposób dobrowolny brał udziału w tych czynnościach, a inne środki przewidziane w ustawie nie są wystarczające dla osiągnięcia tego celu czyli przeprowadzenia tych czynności. Wszystkie te okoliczności muszą wystąpić kumulatywnie i być jednoznacznie ustalone w trakcie toczącego się postępowania przed podjęciem tego rodzaju decyzji a więc oczywistym jest, iż brak takiego ustalenia wyklucza umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku.

Należy w tym miejscu zauważyć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego (chociażby wyrok z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie II KK 148/22 – LEX nr 3572532) niedopuszczalne jest traktowanie detencji stosowanej wobec cudzoziemca jako środka opartego jedynie na domniemaniach lub orzekanego na tej podstawie, że brak jest informacji lub dowodów uzasadniających wystarczalność zastosowania innych mniej dolegliwych środków. Jeżeli postępowanie nie dostarcza dowodów na spełnienie przesłanki konieczności osadzenia cudzoziemca w ośrodku strzeżonym, to orzeczenie tego środka jest niedopuszczalne, zaś postępowanie w przedmiocie udzielenia ochrony międzynarodowej musi być prowadzone z zastosowaniem innych dostępnych środków wolnościowych lub z pominięciem jakichkolwiek środków. Wykluczony jest automatyzm polegający na tym, że złożenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej z dużym prawdopodobieństwem prowadzi do pozbawienia wolności wnioskodawcy przez osadzenie go w strzeżonym

ośrodka. Podważało by to humanitarny sens udzielania ochrony międzynarodowej uchodźcom. Celem bowiem całej ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP jest określenie zasad, warunków i trybu udzielania cudzoziemcom, w tym uchodźcom, ochrony na terytorium Polski.

W tej sytuacji środki w niej przewidziane nie mogą pełnić funkcji represyjnych, a celem ich stosowania nie jest ochrona granic Polski lub granic zewnętrznych Unii Europejskiej, ani tym bardziej zwalczanie zjawiska nielegalnej imigracji gdyż jak wyżej stwierdzono nie jest to celem tej ustawy i idąc dalej tym tokiem rozumowania strzeżone ośrodki nie służą po to by internować cudzoziemców na czas rozpoznawania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub by w przypadku negatywnego rozpoznania takiego wniosku zagwarantować sobie efektywną egzekucję ewentualnej decyzji o deportacji cudzoziemca.

Mając powyższe rozważania dotyczące stanu prawnego na uwadze należy dokonać analizy stanu faktycznego w niniejszej sprawie. I tak :

-Sąd Rejonowy w B . . . . . Wydział Karny w H. postanowieniem z dnia 7 stycznia . . . . . roku zastosował wobec G. H. obywatelki . . . . . środek w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców a za podstawę takowego rozstrzygnięcia przyjął przepisy art. 398a pkt 4 lit a, art. 398 ust.1 pkt 1, art. 401 ust.1, 2 i 5 i art. 403 ust. 1 ustawy z 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach – w uzasadnieniu wskazał, iż wobec nielegalnego przekroczenia granicy Polski przez wnioskodawczynię, braku miejsca pobytu w Polsce, istnieje realne niebezpieczeństwo jej ucieczki a więc stanowi to podstawę zastosowania tego środka a zastosowanie wszelkich innych środków wolnościowych jest nieracjonalne,

- w dniu 12 stycznia . . . . . roku G. H. złożyła wniosek o udzielenie jej ochrony międzynarodowej,

- Sąd Rejonowy w B . . . . . postanowieniem z dnia 21 stycznia . . . . . roku przedłużył wobec G. H. obywatelki . . . . . przedłużył okres trwania środka w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców do dnia 11 kwietnia . . . . . roku a za podstawę takowego rozstrzygnięcia przyjął przepisy art. 89 ust. 2 , 3 i 6 w związku z art. 87 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w uzasadnieniu wskazał, iż złożenie wniosku o udzielenie ochrony należy uznać za zmierzające do opóźnienia wydania decyzji o zobowiązaniu do jej powrotu do kraju oraz , iż istnieje nadal obawa ucieczki wnioskodawczyni. Sąd także stwierdził, iż „nie sposób dostrzec podstaw do stosowania środków o charakterze wolnościowym” a istnieje konieczność zebrania informacji na podstawie których wnioskodawczyni opiera wniosek o udzielenie jej ochrony międzynarodowej

- Sąd Rejonowy w B . . . . . postanowieniem z dnia 31 marca . . . . . roku przedłużył wobec G. H. obywatelki . . . . . przedłużył okres trwania środka w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców do dnia 10 lipca . . . . . roku godz. 16.20 a za podstawę takowego rozstrzygnięcia przyjął przepisy art. 89 ust. 4 i 5 w związku z art. 87 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – w uzasadnieniu wskazał, iż nadal trwa postępowanie w sprawie jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej, który w ocenie Sądu należy uznać za zmierzający do opóźnienia

wydania decyzji o zobowiązaniu do jej powrotu do kraju a jednocześnie pozostają aktualne przyczyny stosowania tego środka. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Okręgowego w B. z dnia 12 maja roku,

- po upływie terminu stosowania wobec G. H. obywatelki . środka w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców i jednocześnie nie zakończenia postępowania w sprawie jej wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej została ona skierowana do Ośrodka (...) w B.,

- postępowanie administracyjne w sprawie udzielenie ochrony międzynarodowej G. H. obywatelki . zostało zakończone Decyzją Szefa (...) ds. Cudzoziemców z dnia 10 października roku o jego umorzeniu wobec opuszczenia przez nią Ośrodka (...) w B. i podejmowania kolejnych czynności w sprawie co zinterpretowano jako cofnięcie wniosku.

Sąd Apelacyjny w Lublinie zważył co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawczynie okazała się częściowo zasadna w zakresie w jakim wносиła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. W sprawie bowiem w związku z wadliwością postępowania dowodowego nie jest dokonanie kontroli instancyjnej przedmiotowego orzeczenia – zachodzi konieczność przeprowadzenia w całości przewodu sądowego (art. 437§2 k.p.k.).

Sąd I instancji uznał, że niezasadność wniosku G. H. obywatelki . o zasądzenie zadośćuczynienia wynika z tego, że zastosowany wobec niej środek w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców został zastosowany zasadnie, inne środki wolnościowe byłyby niewystarczające a ponadto po opuszczeniu ośrodka recepcyjnego nie stawiała się w nim z powrotem co spowodowało umorzenie postępowania o udzielenie jej pomocy międzynarodowej. W ocenie Sądu Apelacyjnego Lublinie argumentacja zaprezentowana przez Sąd Okręgowy w Lublinie nie jest przekonująca, pomija bowiem obowiązujące w tym przedmiocie przepisy ustawy z 13 czerwca o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP (w szczególności przepisy art. 87 ust. 1 pkt 2 i 3, oraz art. 89 ust. 4a tej ustawy).

W realiach niniejszej sprawy podstawa zastosowania , a następnie pierwszego przedłużenia wobec G. H. obywatelki . środka w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku były przepisy ustawy o cudzoziemcach - Sąd Rejonowy w B: Wydział Karny w H. w postanowieniu z dnia 7 stycznia roku powołał przepisy art. 398a pkt 4 lit a, art. 398 ust.1 pkt 1, art. 401 ust.1, 2 i 5 i art. 403 ust. 1 ustawy z 12 grudnia 2013 roku o cudzoziemcach zaś w postanowieniu z dnia 21 stycznia 2 roku Sąd Rejonowy w B powołał przepisy art. 89 ust. 2 , 3 i 6 w związku z art. 87 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej a Sąd Rejonowy w B w postanowieniu z dnia 31 marca roku przywołał przepisy art. 89 ust. 4 i 5 w związku z art. 87 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy tejże ustawy.

Zauważyć należy, że niesłuszne umieszczenie danej osoby w strzeżonym ośrodku obejmuje sytuacje, gdy owo umieszczenie od samego początku dokonane było z

naruszeniem prawa, jak te i przypadki, w których owa niesłuszność wystąpiła w toku lub w związku z przebiegiem postępowania.

W tym miejscu przypomnieć należy, iż ustawą z 10 września 2015 roku o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2015.1607.) do przepisu art. 89 ust. 4 tej ustawy dodano przepis art. 89 ust. 4a w brzmieniu: Sąd w przypadku, w którym mowa w ust. 4 nie przedłuża pobytu wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje, w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców, w przypadku gdy postępowanie istotne z punktu widzenia dalszego istnienia okoliczności, a których mowa w art. 87 ust. 1 pkt 1-3 i 5, nie zostało zakończone, a opóźnienie w tym postępowaniu nie wynika z przyczyn leżących po stronie wnioskodawcy lub osoby, w imieniu której wnioskodawca występuje.

Jeżeli więc detencja w strzeżonym ośrodku uzasadniona była koniecznością przeprowadzenia określonych czynności z udziałem cudzoziemca, lecz czynności tych nie przeprowadzono lub też faktyczny okres stosowania detencji nie był konieczny dla ich przeprowadzenia, zachodzą podstawy do uznania, że stosowanie tego środka było niesłuszne w części albo w całości.

W świetle powyższych przepisów dla oceny czy stosowanie środka w postaci umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców wobec cudzoziemca jest zasadne konieczne jest dokonanie ustaleń faktycznych zarówno co do jego sytuacji życiowej i majątkowej (w kontekście prawidłowości zastosowanego właściwego środka) , jak i w kontekście sprawności postępowania w przedmiocie udzielenia cudzoziemcowi ochrony na terytorium RP. Niestety takich ustaleń faktycznych jak i ich oceny przez Sąd I instancji w sprawie niniejszej zabrakło.

W postanowieniu o umieszczeniu G. H. obywatelki . Sąd Rejonowy w B. Zamiejscowy Wydział Karny w H. wskazuje, iż wobec nielegalnego przekroczenia granicy Polski przez wnioskodawczynię, braku miejsca pobytu w Polsce, istnieje realne niebezpieczeństwo jej ucieczki a więc stanowi to podstawę zastosowania tego środka a zastosowanie wszelkich innych środków wolnościowych jest nieracjonalne – nie przesądzając w żadnym razie o prawidłowości czy też nie tej oceny zauważyć należy, iż dokonana jest ona w dniu 7 stycznia roku po zatrzymaniu wnioskodawczyny w dniu 5 stycznia roku w trakcie nielegalnego przekraczania granicy a więc w krótkim okresie po jej zatrzymaniu i w kontekście tej sytuacji. Natomiast inna sytuacja jest przy wydawaniu postanowień przez Sąd Rejonowy w B w dniach 21 stycznia i 31 marca roku odnośnie przedłużenia stosowania tego środka wobec wnioskodawczyny bowiem w dniu 12 stycznia roku złożyła wniosek o udzielenie jej ochrony międzynarodowej i trwało postępowanie administracyjne w tej sprawie. Sąd ten fakt dostrzegł ale jedynie zinterpretował go w kontekście sytuacji wnioskodawczyny a mianowicie , że było li tylko opóźnienie wydania decyzji o powrocie jej do kraju. Natomiast tego faktu nie oceniał przez pryzmat treści art. 89 ust. 4a ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski

Niestety rozpoznając sprawę, Sąd Okręgowy W Lublinie nie odniósł się do zasadniczej okoliczności na którą wskazano w we wniosku o zasądzenie zadośćuczynienia, że zastosowanie, a następnie przedłużanie wobec G. H. obywatelki . umieszczenia w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców było sprzeczne z obowiązującymi przepisami,

w szczególności przedłużenie tego środka postanowieniem z 21 stycznia . roku naruszało przepis art. 89 ust. 4a ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski. Sąd ten nie dokonał jakichkolwiek ustaleń faktycznych czy jakiegokolwiek czynności z udziałem wnioskodawczynie, których celem byłoby zebranie informacji niezbędnych do wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie udzielenia ochrony międzynarodowej (przesłanka stosowania środka wskazana w pkt. 2 ust.1 art. 87 ustawy) prowadzone były w okresie jej pobytu w strzeżonym ośrodku, w szczególności po dniu 11 kwietnia roku. Nie ocenił także, o jakie ewentualnie czynności miało chodzić, oraz czy bez zatrzymania i detencji wnioskodawczynie zebranie tych informacji nie byłoby możliwe. Czy to całkowicie niemożliwym rozstrzygnięcie, czy opóźnienie w tym postępowaniu nie wynika z przyczyn leżących po stronie wnioskodawczynie a w rezultacie czy przedłużenie pobytu jej w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców było uzasadnione.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w składzie orzekającym w niniejszej sprawie nie podziela także stanowiska Sądu I instancji, że tylko niewątpliwie niesłuszne umieszczenie cudzoziemca w strzeżonym ośrodku rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa (uzasadnienie k - 90). Umieszczenie cudzoziemca w takim ośrodku nie jest przecież powiązane z podejrzeniem o popełnieniu czynu zabronionego, instytucja ta nie występuje również w Kodeksie postępowania karnego. Przepis art. 407 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach stanowiący, że postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1 prowadzi się na podstawie przepisów postępowania karnego dotyczących odszkodowania za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie ma charakter jedynie techniczny, tj. określający tryb procedowania; nie może stanowić więc (na zasadzie analogii) materialnej podstawy odpowiedzialności Skarbu Państwa za niesłuszne zatrzymanie lub niesłuszne umieszczenie cudzoziemca w ośrodku lub zastosowanie wobec niego aresztu dla cudzoziemców, tak samo jak stanowi ją np. w stosunku do osób tymczasowo aresztowanych przepis art. 552§4 k.p.k.- (wyrok Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2023 roku, II KK 149/22)

Wniosek

Pełnomocnik wnioskodawczynie wnosił o:

1.

zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyznanie wnioskodawczynie zadośćuczynienia we wnioskowanej kwocie,

ewentualnie o:

2.

uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

3.

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

	Zasądzenie na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k. kosztów procesu, w tym kosztów z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy, według norm przepisanych.
	Związłe o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.
	Wniosek o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania okazał się zasadny. Wniosek alternatywny o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie na rzecz wnioskodawczynie całej dochodzonej wnioskiem kwoty tytułem zadośćuczynienia jest oczywiście przedwczesny, bowiem dla merytorycznego rozpoznania sprawy konieczne jest poczynienie wielu istotnych ustaleń faktycznych. Przyczyny uznania wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania zostały przedstawione we wcześniejszej części uzasadnienia.

<i>1 OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</i>	
1.	Brak
	Związłe o powodach uwzględnienia okoliczności
<i>1 ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</i>	
<i>0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
0.11.	Przedmiot utrzymania w mocy
	Związłe o powodach utrzymania w mocy
<i>0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</i>	
0.0.11.	Przedmiot i zakres zmiany
	Związłe o powodach zmiany

0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji

0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia

1.1.		☐ art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
„1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	☒ art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia		
<p>Nie przesądając w żadnym wypadku ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania, bowiem w ocenie Sądu Apelacyjnego w Lublinie, konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości (art. 437§2 k.p.k.). W trakcie tego postępowania niezbędne jest dokładne i szczegółowe ustalenie jakie czynności prowadzone były z udziałem G. H. obywatelki od dnia jej zatrzymania (5 stycznia roku) aż do 10 lipca czy możliwe było ich przeprowadzenie bez umieszczania wnioskodawczynie w strzeżonym ośrodku dla cudzoziemców. W szczególności należy ustalić , czy doszło do przedłużenie postępowania udzielenie ochrony międzynarodowej, z przyczyn leżących po stronie wnioskodawczynie.</p> <p>Nadto należy ustalić czy prowadzenie postępowanie w trybie ustawy o cudzoziemcach, a później w trybie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski było w tym przypadku możliwe jedynie po wcześniejszym zastosowaniu środka polegającego na pozbawieniu wnioskodawczynie wolności czy też możliwe było przeprowadzenie postępowania przy zastosowaniu środków wolnościowych a jeśli nie to dlaczego.</p> <p>Rozpoznający sprawę ponownie Sąd dokona oceny zasadności wszystkich postanowień o przedłużeniu tego środka, w szczególności ostatniego z nich (z 31 marca roku) i poczyni ustalenia, czy spełnione zostały przesłanki z art. 87 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z 13 czerwca 2003 roku. Ocena zasadności przedłużenia wobec wnioskodawczynie środka w postaci umieszczenia jej w strzeżonym ośrodku winna być dokonana z uwzględnieniem treści przepisu art. 89 ust. 4a tej ustawy. Dla dokonania tej oceny celowym wydaje się zwrócenie się do właściwych podmiotów ((...) Oddział Straży Granicznej w B., Urząd do Spraw Cudzoziemców, ewentualnie inne podmioty) o nadesłanie szczegółowych informacji jakie czynności zostały dokonane z udziałem wnioskodawczynie przez cały okres jej pobytu w strzeżonym ośrodku, oraz dokonanie oceny tych informacji w oparciu o kryteria wynikające przepisu art. 87 ust.1 pkt. 2-3 i art. 89 ust. 4a ustawy z 13 czerwca 2003 roku o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Polski. Sąd powinien także rozważyć ewentualnie przesłuchanie osoby (osób) które prowadziły postępowanie w sprawie wnioskodawczynie na powyższe okoliczności.</p> <p>Po ustaleniu tych wszystkich okoliczności Sąd ponownie rozpoznający sprawę wskaże jednoznacznie czy doszło do niesłusznego (z naruszeniem obowiązujących przepisów) umieszczenia wnioskodawczynie G. H. obywatelki w strzeżonym ośrodku, w razie uznania, że doszło do naruszenia obowiązujących przepisów ustali, czy niesłusznosc ta zaistniała</p>		

od samego początku (od umieszczenia w ośrodku), czy też ewentualnie zaistniała w toku postępowania, a jeśli tak to w jakim jego momencie.

Sąd ten będzie miał także na uwadze, że przesłanką do zasądzenia zadośćuczynienia jest stwierdzenie, że stosowanie tego środka było niesłuszne, poglądy wyrażane na gruncie art. 552§4 k.p.k. o „niewątpliwie niesłusznym” pozbawieniu wolności w realiach przepisów ustawy o cudzoziemcach nie będą miały żadnego znaczenia i nie będą mogły zostać zastosowane.

Reasumując : konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, bowiem wydając zaskarżone orzeczenie Sąd Okręgowy w Lublinie nie ustalił jakie faktycznie czynności z udziałem wnioskodawczynie w całym okresie pozbawienia jej wolności były przeprowadzone. Brak takowych ustaleń pozbawił Sąd odwoławczy możliwości ich oceny co miało zasadniczy wpływ na treść wyroku i musiało skutkować jego uchyleniem.

. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd będzie miał na uwadze poczynione wyżej uwagi oraz zarzuty apelacji pełnomocnika wnioskodawczynie.

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	☐ art. 437 § 2 k.p.k.
	Zwiążle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia	
4.1.		☐ art. 454 § 1 k.p.k.
	Zwiążle o powodach uchylenia	

0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania

Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania zastały szczegółowo omówione wyżej.

0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

IKoszty Procesu

P unkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

1PODPIS

SSA Agnieszka Pawłowska SSA Jacek Michalski SSA Mariusz Młoczkowski

0.11.3. Granice zaskarżenia

Kolejny numer załącznika	1
Podmiot wnoszący apelację	Pełnomocnik wnioskodawczyni
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Całość rozstrzygnięcia

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

☒ na korzyść ☐ na niekorzyść	☒ w całości		
	☐ w części	☐	co do winy
		☐	co do kary
		☐	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

0.11.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

☐	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu
☐	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu
☒	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia
☐	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia

☐	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka		
☐	art. 439 k.p.k.		
☐	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
☒	Uchylenie	☒	Zmiana